

Klepel, februari 2020

... als een schilderij ...

Een prachtige foto van ons museum bij een late zon. Gemaakt door een van de twee fotografen Jonathan Andrew en Marcel van Kammen. De foto is aangeboden door de ons welbekende organisatie Visit Wadden, vanuit de hoopvolle gedachte dat wij wellicht samen kunnen bijdragen aan het Unesco Werelderfgoed dat het Waddengebied is waartoe wij behoren. We kunnen foto's als deze onbeperkt gebruiken voor onze eigen promotie. Of die van de Wadden in het algemeen. De foto's zijn te vinden op <https://www.visitwadden.nl/nl/over-ons/toolkit>.

In december van het afgelopen jaar 2019 is Visit Wadden begonnen met een nieuw culinair thema (zelf noemen ze het een 'verhaallijn'): Smaak van de Wadden, waarbij het gaat om naamsbekendheid van allerlei streekprodukten. Het sluit aan bij de Dag van het Wad (eind juni) en bij de ontwikkelingen rond 'Food Tourism'. Als Museum Jan Lont kunnen we dan denken aan onze krukelexpositie en aan de wieringer boontjes. Maar ook (want het voorjaar komt er weer aan!) aan talrijke 'vergeten groenten' in onze groentetuin: zeekool in onze bleekpotten bij voorbeeld.

In combinatie met diverse adresjes op Wieringen waar je wat kunt eten of drinken, staat er in de voorgestelde brochure ("Happen en trappen, een smakelijke combinatie") over het bezoeken van ons museum te lezen: "In dit museum is te zien hoe de Wieringer leefde en werkte in de tijd dat Wieringen nog een eiland was. Zo wordt de traditie van de laatste bewoner van de boerderij, Jan Lont, voortgezet. Zijn boerderij op Wieringen is nu een museum. Alleen of samen met een gastheer of -vrouw vol verhalen krijgen de bezoekers een beeld van het leven op het eiland. Er zijn ook tentoonstellingen te zien. In het

voorjaar kun je in de tuin zien hoe ‘vergeten groenten’ gekweekt worden”.

Geschenken en gezelligheid in de feestmaand

Sinterklaas- en kerstfair

De laatste dag van November hielden we in het bezoekerscentrum een fair. Elke kraam zag er prachtig uit, de bezoekers hadden alle lof en de sfeer was uiterst gezellig. Helaas waren er weinig kopers, zodat vele spullen weer mee terug naar huis gingen. Maar de koffie, glühwein en gebak gingen grif van de hand. Hierbij enkele impressies van de fair.

Kerstochtend

Op maandagmorgen 16 december bereidden we ons voor op de kerst. De zaal was feestelijk versierd en er klonken kerstliedjes vanuit de trekzak van Tineke Osinga en met zang van vrijwilligers. Voor ons allen had Janny Slotboom een traktatie en een klein cadeautje verzorgd.

Geschenken

Vóór de jaarwisseling werd er een doos afgeleverd in de ontvangstruimte, met daarin allerlei spullen. Het was leuk om te zien en te horen met hoeveel enthousiasme het een en ander werd uitgepakt. Er waren schalen en beeldjes, handwerkmaterialen en linten, waarschijnlijk van de mandolinevereniging. Een fotoalbum en enkele getuigschriften uit 1919 en 1926 plus een poëziealbum besloten we over ter dragen aan de Historische vereniging. Enkele dagen later ontvingen we een email van de afzender van de doos, Teatske de Jong, dochter van wijlen Wijntje Bakker:

“Als het goed is heeft u vorige week zondag of maandag een doos ontvangen met daarvan diverse spullen uit de nalatenschap van wijlen mijn moeder Wijntje Bakker. Geboren en getogen

op Wieringen als dochter van Guurtje Rotgans en Volkert Bakker (Den Oever). Zij is tevens een aantal jaar doopsgezind predikant geweest op Wieringen en verbleef dan af en toe in de bedstee in jullie museum. Ik heb het donateurschap van haar overgenomen na haar overlijden. Het zijn alle spullen die uit de familie van moeder en vader komen en uit de nalatenschap van Dieuwertje Deijs-Bakker, zus van Volkert Bakker. Helaas raakte mijn moeder de laatste periode van haar leven steeds zwaarder dement waardoor zij zaken trachtte op te ruimen maar dat nooit afmaakte, waardoor het erg door elkaar raakte. Het is daarom ook dat we haar niet meer echt naar de herkomst en verhalen over de spullen hebben kunnen vragen.

Behalve de spullen die ik bij u heb laten brengen door mijn vader, Reid de Jong (hij ging toch eten bij zijn schoonzus op Hippo) hebben wij nog het een en ander aan kapgoed en zilverwerk. En een aantal spullen die ik u in later stadium zal aanbieden. Ik kan bij die gelegenheid ook eventueel vertellen wat ik erover weet. Het staat u vrij de spullen al dan niet in de collectie op te nemen. We hoeven ze niet terug, u mag het dus ook als contextobjecten gebruiken bij ensceneringen e.d. Ik werk zelf in musea, weet hoe collectievorming gaat en welke stroom van spullen het museum kan overspoelen. Maar natuurlijk hopen wij, haar kinderen, toch dat er iets van uw gading bij is. Met groet, Teatske de Jong, ontwerp bureau de2dames” (*verdere adresgegevens bij ons bekend*).

Wieringer bordjes

De bordjes op bovenstaande foto hebben we van de Historische Vereniging gekregen. In totaal zijn het er zes. Ze tonen enkele afbeeldingen van oud-Hippolytushoef. Op de foto zien we de voormalige Hervormde pastorie op het Kerkplein en enkele oude panden aan de oostkant van het plein. De bordjes zijn niet oud, uit 1994, maar wel origineel Wierings. Ze zijn gemaakt in een beperkte oplage en gesigneerd door de kunstenaar: Swaenenpool.

Nieuwjaarsdag

En dan was er Nieuwjaarsdag, 1 januari 2020. Normaal gesproken een datum waarop we gesloten zijn, maar er kwam een hulpvraag vanuit het Zuiderzeemuseum in Enkhuizen, dat middenin een verbouwing zat. Om die reden hadden ze geen aansprekend aanbod voor buitenlandse groepen. Jaarlijks hadden ze evenwel een groep Duitsers op 1 Januari. Probleem.

Het Zuiderzeemuseum raadde de leiding van de groep aan om in plaats daarvan naar Jan Lont te gaan. Zo gezegd, zo gedaan. Op 1 januari stond om 11.30 uur een groep van 28 Duitse gasten bij ons museum, bij de deur verwelkomd door Annie Lont, Corrie Maas en Paul vol Wolzogen Kühr. Gedurende enkele uren kregen ze -- tegen een bedrag van € 300 -- koffie, thee, een Wieringer jodenkoek én een rondleiding in het Duits. Ze hebben het heel goed gehad!

Stamppottenmaaltijd

Zaterdagmiddag 11 januari vanaf vijf uur verzamelden zich een groot aantal vrijwilligers in de ontvangstruimte voor wat langzamerhand een mooie traditie is gaan worden: een stamppottenmaaltijd bij gelegenheid van het nieuwe jaar 2020. Er waren verschillende stamppotten en winterse soepen, vervaardigd door tal van vrijwilligers en gepresenteerd dank zij Renso en Marga Smit.

Uit de Werkgroep Kunstuitleen

(Maria Koolen, Tineke Montsma, Mart Hostman, Fred van Putten)

Interviews met kunstenaars

Tot nu toe zijn drie interviews met kunstenaars, van wie minimaal één werk deel uitmaakt van onze collectie, in de *Wieringer Courant* verschenen: Piet Lont, Gea Karhof en Jeroen Schuller. Ons interview met Hilco Visser van 21 oktober 2019 kon er helaas niet meer in gepubliceerd worden, maar is te vinden in de laatste *Klepel* en op internet (*Wieringer Nieuws* en *Noordkopnieuws*).

Op ons lijstje staan nog: Wies Plasschaert, Pieter Bes, Mark Dorleyn, Gerda Jonker, Wim Vaarzon Morel, Leentje Leenders en E van de Wal. Dan zijn alle nog levende kunstenaars, voor

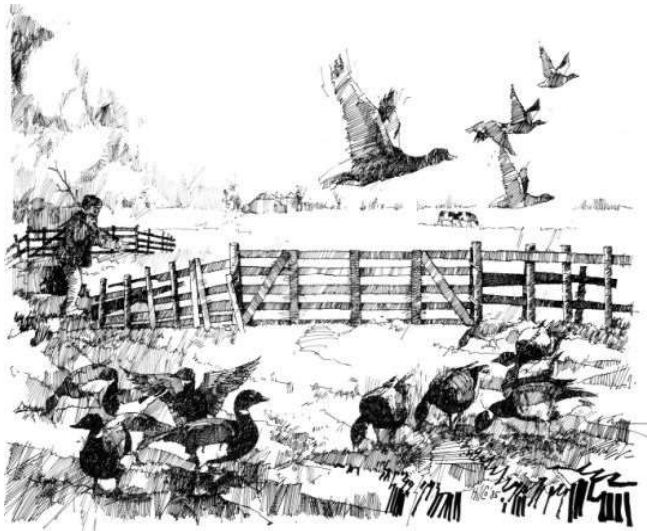
zover ons bekend, de revue gepasseerd. We overwegen daarom artikelen te gaan schrijven over overleden kunstenaars wier werken in onze collectie prominent aanwezig zijn, zoals Jungmann, Middleton en Ottens.

Expositie rond Maarten Jungmann in 2021

Vanuit de Kunstuitleen is tevens het idee geopperd om in 2021 een thema-tentoonstelling te organiseren met werk van Maarten Jungmann, waaronder enkele geleende exemplaren. Dan zal het 100 jaar geleden zijn dat de schilder een aantal maanden op Wieringen verbleef, op Smerp, waar hij zo'n 20 schilderijen maakte, o.a. *Boerderij op Smerp* en *Wierhoopen*, en veel studies waarvan het merendeel in ons bezit is. Een mooie gelegenheid om ons museum weer in de publiciteit te brengen! In 1922 is Jungmann vanuit Wieringen naar Noordwijk vertrokken.

Op 7 september 2019 zijn de heren Buck Goudriaan uit Leiden en Dick Balkenende uit Katwijk ontvangen in het kantoor/depot van de Kunstuitleen. Beiden zijn fervente liefhebbers en verzamelaars van de werken van Jungmann. Hun was ter ore gekomen dat onze kunstuitleen beschikt over een vrij groot aantal voorstudies en een olieverf die ze graag met eigen ogen wilden aanschouwen. De heer Goudriaan is via zijn grootmoeder Le Poole nog verre familie van de heer Jungmann, die laatstelijk in Leiden woonde. Jungmanns echtgenote Geertje was ziekelijk en overleed in 1963. De heer Goudriaan is nog op haar begrafenis geweest. Jungmann zelf overleed op 87-jarige leeftijd in 1964.

Werken van Jungmann hangen o.a. in het Dordts Museum, het museum van Katwijk en het Maritiem Museum te Rotterdam (in zijn Rotterdamse periode schilderde hij vooral havengezichten.) In Museum Flehite in Amersfoort hangt een schilderij, getiteld *Wierhoopen*, waarvan de kunstuitleen twee voorstudies heeft.

Jungmann was geen gemakkelijk mens. Hij maakte onder anderen ruzie met kunsthandelaar Vaartjes en met burgemeester Zimmerman van Rotterdam. De laatste had geweigerd een portret van Zimmerman (waarmee Jungmann de Prix d'Académie had gewonnen) op te nemen in de collectie van Museum Boymans. Jungmann schreef daarop een venijnige brief aan alle burgemeesters, hetgeen een rel veroorzaakte. De heer Guillot, agent van politie te Rotterdam, beschikte over een grote verzameling werken van Jungmann. Na de dood van zijn vrouw Francien is de kunstverzameling verdeeld.

Overzichtstentoonstelling Hilco Visser: 'Hilco in perspectief'

Van 25 januari t/m 23 februari is er in de Michaëlskerk te Oosterland een grote overzichtstentoonstelling met een selectie van de mooiste werken van Hilco Visser (openingstijden: elke zaterdag en zondag van 13.30 tot 16.30 uur).

Bezoek Hollands Kroon

Woensdag 15 januari hebben twee ambtenaren van Hollands Kroon ons museum en de Kunstuitleen met een bezoek vereerd, naar aanleiding van het vertrek van Vrouwtje Sanders (die mede zaan de wieg stond van de Kunstuitleen).

Erik Groot Antink en Rob de Jong van de afdeling Vitaliteit kwamen kennismaken. Van de kunstuitleen waren Maria Koolen, Tineke Montsma en Fred van Putten aanwezig. Na een voorstellingsrondje heeft André hun informatie verstrekt over het museum en zijn activiteiten, m.n. de samenwerking met het Zuiderzeemuseum.

Gesproken is ook over de in de gemeente levende wens om het museum ‘dementie-vriendelijk’ te maken. Vervolgens werd een bezoek gebracht aan het uitleencentrum boven. Men was zeer onder de indruk van ons opbergsysteem. Wist u al dat de gemeente Hollands Kroon nog onlangs vier werken heeft geleend?

Met een koffertje naar woon-zorgcentrum Parkzicht *(Iris Hos)*

Wat al maanden van tevoren was afgesproken ging op een donderdag gebeuren.

Als afgezant van het museum mocht ik iets vertellen aan de inwoners van Parkzicht die dat wilden horen. Een gezellig ogend, lekker verwarmd zaaltje was al gereserveerd.

In mijn ouderwetse rieten koffertje had ik dertig voorwerpen meegenomen van vroeger. Helemaal geen spectaculaire dingen, maar spullen zoals: een steker (voorloper van de knijper), een veiligheidsspeld, een kerstboomkaarsje, een houten klosje met garen, een griffeldoos met lei. Deze voorwerpen zouden herinneringen aan vroeger moeten losmaken.

De spulletjes werden op de tafels neergelegd en iedereen kon iets uitkiezen. Bij het garenklosje begon het al:

"Het lege houten klosje werd gebruikt om te punniken nadat er vier kopspijkertjes in gehamerd waren. Er was dik en dun garen dat door middel van een cijfer op het klosje vermeld werd. Hoe hoger het cijfer, des te dunner het garen".

Zijdelings kwam ook ijzergaren ter sprake, terwijl de hamer bij een mannelijke inwoner de werkzaamheden aan zijn eigen verbouwde huizen opriep. Wel zeventien keer een verbouwing en verhuizing en nu op Wieringen eindelijk weer thuis!

We hoorden elkaars verhalen zo'n anderhalf uur aan en waren nog niet uitgepraat.

Een mooi verhaal vond ik over het kerstboomkaarsje. "Nogal logisch dat het aan de kerstboom bevestigd moest worden. In een metalen knijpertje, dat zorgvuldig geplaatst moest worden om het kaarsje goed verticaal te houden, anders ging het druipen en loeven. Geen uiteinden van takken vlakbij en altijd een emmer water bij de boom voor eventualiteiten. En die kaarsjes mochten alleen branden als je er naar keek. Je moest er écht aandacht voor hebben".

Varia.

- Een rectificatie. In de vorige Klepel stond dat mevr. Jany Kooymans-Wiegman uit Hippolytushoef ons enkele hoeden geschonken had. Dat was niet juist: ze werden het museum geschonken door mevr. Anita Pool-Wieken uit Kolhorn. De hoeden zijn eertijds gedragen door Jantje Breebaart-Kamerling (1832-1926). Via Grietje Pool-Kamerling (1880-1965, pleegdochter van het kinderloze echtpaar Breebaart-Kamerling), die de hoeden liefdevol bewaarde, kwamen ze terecht bij de bekende Kolhornse kunstenaar Jan Pieter Pool. Zijn weduwe schonk de hoeden aan ons museum. Zij vond het "leuk om de hoed van Jantje

Breebaart-Kamerling zo mooi afgebeeld te zien. Ook dat haar buppekaper nog puntgaaf was, was goed om te lezen”.

- In de ontvangstruimte is een aantal schilderijen opgehangen om de kunstuitleen meer bekendheid te geven en de aandacht van bezoekers van het museum te trekken. De bedoeling is dat er ook een bord met toelichting bijkomt.
- De opening van het nieuwe seizoen staat gepland voor 28 maart a.s, om 15 uur. Op vrijdag 17 januari hebben we met 12 vrijwilligers gebrainstormd over het thema daarvan. Bea Horstman bracht plannen in voor de zolder van de boerderij die wel weer aan een herinrichtingsbeurt toe is. Inmiddels is zij, met verscheidene anderen, zachtjes aan van start gegaan. U zult er ongetwijfeld meer van horen.
- Op zondag 16 februari zal er weer een verhalenmiddag worden georganiseerd. Hopelijk wordt hij weer even succesvol als vorig jaar!
- Er staan weer twee spinbijeenkomsten op het programma: de eerste is op zondag 1 maart; de tweede op zondag 12 april.
- Daarnaast staat de eerste Taandag van het seizoen (het tanen van historische zeilen en touwen) gepland op zondag 26 april a.s.

Gastenboek

28 december 2019.

En wij maar denken dat we het zwaar hebben. Ziende wat onze voorouders minder dan 100 jaar geleden te lijden hadden, weten we beter. Dat is pas zwaar leven: koud, keihard werken om alleen maar de was te doen; al je kleding met de hand maken. Het viel niet mee! “Beter druk dan geen werk”. En zo is dat. Wij hebben het heel goed anno 2019. Dank voor het behouden van dit erfgoed.

Irene van Gogh.

19 -1-2020.

Wij hebben hier genoten mede dankzij de leuke excursie van Chiel. Leuk te horen en zien hoe Jan leefde. De koffie van Nel verwarmde ons! Prachtige houtsneden van Piet Lont. Liefs, de vier dames uit Alkmaar, de jarige is Marjan Dekker.

Een los velletje in het gastenboek, achtergelaten op 1 januari:

“Es ist Zeit, für das, was war,
danke zu sagen,
damit das, was werden wird,
unter einem guten Stern beginnt”

Foto Jonathan Andrew/Marcel van Kammen, zie pag 1.